باسمه تعالی

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: **فلسفه ۲**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی–علوم و معارف اسلامی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۲۵**
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج از کشور) – شهریور ۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱	**درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید:** الف) ماهیت، وجه اختصاصی موجودات و وجود، وجه مشترک آن‌ها است. ب) از نظر «دیوید هیوم»، برهان نظم، توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. ج) عقول، از طریق استدلال و کنارهم گذاشتن مفاهیم، به حقایق علم پیدا می‌کنند. د) «حکیمان ایران پیش از باستان» معتقد بودند که «مزدا» جان‌ها و جهانیان را با خرد و اندیشه، آفریده است. ه) حیات عقلی در حیات علمی و حیات علمی در حیاتِ فلسفی مؤثر است. و) حکمت اشراق، نوعی بحث از وجود است که فقط به سیر و سلوک قلبی اکتفا می‌کند. ز) بخش سوم از کتاب اسفارِ «ملاصدرا»، به مباحث توحید و صفات الهی، اختصاص دارد. ح) حاصل تدریس دوره‌ی فلسفه اسلامی توسط «علامه طباطبایی» ،کتاب «رسالت تشیع در دنیای امروز» است.	۲
۲	**جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید:** الف) «دریای جیوه» بر حسب ماهیت و ذات خود با «وجود»، نسبت ..... دارد. ب) «هیوم»، حالت روانیِ ناشی از توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها را ..... می‌نامد. ج) «ابن‌سینا»، اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای مخلوقات است، ..... می‌نامد. د) از دیدگاه «دکارت»؛ اثبات وجود خدا و نفس مجرّد و غیرمادیِ انسان، از طریق ..... امکان‌پذیر است. ه) از نظر «فارابی» و «ابن‌سینا»، اولین مخلوق خدا ..... است که موجودی کاملاً روحانی و غیرمادّی است. و) فلسفه از نظر «ابن‌سینا»، فنّی استدلالی و فکری است که انسانِ عالم با آن، ..... را آن‌چنان که هست می‌یابد. ز) «شیخ اشراق»، به‌جای مفهوم «وجود»، مفهوم ..... را وارد فرهنگ فلسفی خود نموده است. ح) «علامه طباطبایی»، کتاب ..... را برای تدریس فلسفه در سطوح اولیه نوشته است.	۲
۳	**گزینه مناسب را انتخاب کنید:** الف) تفاوت اصلی «رابطه‌ی علیّت» با «رابطه‌ی دوستی»، در کدام گزینه بیان شده است؟ ۱ـ در رابطه‌ی علیّت، وجود یک‌طرف به طرف دیگر وابسته است. ۲ـ در رابطه‌ی علیّت، ابتدا وجود دو طرف، فرض می‌شود. ب) «افلاطون»، از خداوند در مرتبه‌ی خلق جهان، با چه عنوانی یاد می‌کند؟ ۱ـ مثال خیر ۲ـ صانع یا دمیورژ ج) بر اساس دیدگاه «ارسطو»، بحث درباره‌ی خدا، در کدام حیطه‌ی کارکرد عقل قرار دارد؟ ۱ـ عقل عملی ۲ـ عقل نظری د) از نظر برخی «فیلسوفان مسلمان»، راه خروج از گمانِ تعارض میان داده‌های وحی و دستاوردهای عقلی، کدام است؟ ۱ـ افزایش تلاش علمی و استفاده از دانش دیگران ۲ـ اعتماد به عقلِ خود و بی‌اعتنایی به وحی ه) از نظر «فارابی» چه عاملی این امکان را به پیامبر می‌دهد تا جامعه را در جهت نیل به سعادت، رهبری کند؟ ۱ـ اتصال دائمی به عالم بالا ۲ـ محبوبیت در نزد مردم و) روش «ابن‌سینا» در تحلیل مسائل فلسفی، در کدام گزینه ذکر شده است؟ ۱ـ شهودی و اشراقی ۲ـ عقلی و استدلالی ز) بیت زیر به کدام اصل از حکمت متعالیه اشاره دارد؟ – «وجود اندر کمال خویش جاری است تعیّن‌ها امورِ اعتباری است» ۱ـ اصالت وجود ۲ـ وحدت حقیقت وجود ح) حاصل مذاکرات «علامه طباطبایی» با «هانری کُربَن»، کدام کتاب می‌باشد؟ ۱ـ شیعه ۲ـ مجموعه مصنّفات شیخ اشراق	۲

باسمه تعالی

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: **فلسفه ۲**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی–علوم و معارف اسلامی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۲۵**
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج از کشور) – شهریور ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۴	**مشخص کنید که مقدمات براهین اثبات خداوند، در ستون سمت راست با نظر کدام فیلسوف، از ستون سمت چپ مرتبط است:** **سمت راست**: الف) نیازمندی حرکت به محرّک غیرمتحرک؛ ب) تصور یک حقیقت نامتناهی؛ ج) نیازمندی ممکن به علّت؛ د) نیازمندی سلسله‌ی علل به علّت نخستین **سمت چپ**: ۱) فارابی؛ ۲) کانت؛ ۳) ارسطو؛ ۴) دکارت؛ ۵) ابن‌سینا	۱
۵	**در هریک از گزاره‌های زیر، چه رابطه‌ای میان موضوع و محمول برقرار است؟** الف) دیوار خانه‌ی ما، سفید است. ب) عدد هشت، فرد است. ج) مثلث، شکلی سه‌ضلعی است.	۰/۷۵
۶	**دیدگاه‌های زیر مربوط به کدام‌یک از موارد داخل کادر است؟** فرانسیس بیکن ـ بزرگان اولیه‌ی کلیسا ـ اوگوست کنت ـ هراکلیتوس الف) عقل فلسفی و کار عقل در تأسیس فلسفه، ناظر به واقعیت نیست. ب) روش تجربی، بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر است. ج) عقل، عامل تضعیف ایمان است.	۰/۷۵
۷	**اصطلاحات فلسفی زیر را تعریف کنید:** الف) امکان فقری: ب) لوگوس: ج) عقل هیولایی یا بالقوه:	۱/۵
۸	**«درک و دریافت فلسفی از متن»** متن زیر را به دقّت بخوانید و مشخص کنید، هر یک از موارد (الف)، (ب)، (ج) و (د) با کدام‌یک از معانی اتفاق داخل کادر متناظر و منطبق است؟ ۱ـ نفی وجوب علّی و معلولی ۲ـ نفی سنخیّت ۳ـ نفی غایت و هدف ۴- حوادث پیش‌بینی نشده مریم در هنگام خروج از کتابخانه، دوست دوران کودکی‌اش، «مینا» را دید. متن زیر گفتگوی میان آن‌ها است. مریم: **(الف)** «سلام. چه اتفاق عجیبی! بدون قرار قبلی، تو را اینجا دیدم.» در همان هنگام، صدای رعد و برق شنیده شد و باران شدیدی شروع به باریدن کرد. مینا: **(ب)** «باران، امروز کاملاً اتفاقی بارید و هیچ علّت واقعی نداشت.» مریم: **(ج)** «نه این‌طور نیست، هر وقت ماشینم را می‌شویم، فردایش باران می‌بارد. دیروز ماشینم را شستم.» مینا: **(د)** « به نظر من، بارش باران، هیچ دلیل و هدفی ندارد. نه تنها باران؛ بلکه همه اتفاقات جهان، بی‌هدف است » این سخنان موجب شد تا این بحث فلسفی، میان آن‌ها ادامه یابد.	۱

باسمه تعالی

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: **فلسفه ۲**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی–علوم و معارف اسلامی**		تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۲۵**
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: **۱۰۰ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**		نام و نام‌خانوادگی:
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج از کشور) – شهریور ۱۴۰۵**				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش **Azmoon.medu.ir**

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:	
۹	چرا «دکارت»، درک رابطه‌ی علیّت را نیازمند تجربه و آموزش نمی‌داند؟	۰/۵
۱۰	«ارسطو» در کدام برهان، برای اثبات خدا، از وجود خوب‌تر و بهتر، استفاده کرده است؟	۰/۵
۱۱	«فیلسوفان مسلمان» پذیرش معیارهای زندگی معنادار را مشروط به اثبات چه چیزی می‌دانند؟	۰/۵
۱۲	فیلسوفان، «عقل» را برای دو مقصود و منظور به کار برده‌اند، آن‌ها را نام ببرید.	۰/۵
۱۳	ویژگی اصلی «حکمت مشاء» را بنویسید.	۰/۵
۱۴	از دیدگاه «ابن‌سینا»، دو ویژگی عالم طبیعت را بنویسید.	۰/۵
۱۵	«فیلسوفان ایرانی» با بهره‌گرفتن از کدام منبع، فلسفه‌های اروپائی را فهم و ارزیابی کردند؟	۰/۵
	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید:	
۱۶	چرا حمل «وجود» بر «درخت» نیازمند به دلیل است اما حمل «جسم» بر «درخت» نیازمند دلیل نیست؟	۱
۱۷	تخلّف‌ناپذیری، حتمیّت و قطعیت در نظام هستی، لازمه و نتیجه‌ی کدام اصل فلسفی است؟ آن را توضیح دهید؟	۱
۱۸	«فارابی»، نسبت «عقل فعّال» با «دستگاه ادراکی انسان» را به چه چیزی تشبیه کرده است؟ آن را توضیح دهید.	۱/۲۵
۱۹	سه مورد از ویژگی‌های حکیم متألّه در تفکر «سهروردی» را بنویسید.	۰/۷۵
۲۰	بیت زیر، به کدام اصل فلسفی حکمت متعالیه‌ی «ملاصدرا» اشاره دارد؟ این اصل را توضیح دهید. - «حُسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد این همه نقش در آیینهٔ اوهام انداخت»	۱/۵
	موفق باشید. جمع نمره	۲۰

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون هماهنگ کشوری درس: **فلسفه ۲**	پایه: **دوازدهم**		تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۲۵**
رشته: **ادبیات و علوم انسانی–علوم و معارف اسلامی**	تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۱۰۰دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج ازکشور) – شهریور۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
۱	**الف)** درست (صحیح) (صفحه ۳) **ب)** درست (صحیح) (صفحه ۳۵) **ج)** نادرست (غلط) (صفحه ۵۴) **د)** درست (صحیح) (صفحه ۵۹) **ه)** درست (صحیح) (صفحات ۷۰-۷۱) **و)** نادرست (غلط) (صفحه ۸۳) **ز)** نادرست (غلط) (صفحات ۹۱-۹۰) **ح)** نادرست (غلط) (صفحات ۱۰۴ و ۱۰۶) **(هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۲
۲	**الف)** ممکن/ ممکن الوجود/ ممکن الوجود بالذات (صص ۱۱-۱۰) **ب)** تداعی / انعکاس ذهنی (ص ۱۷-۱۶) **ج)** عشق (ص ۴۸) **د)** عقل / استدلال عقلی/ استدلال عقلیِ محض (ص ۵۷) **ه)** عقل اول (اولین صادر) (ص ۶۳) **و)** وجود / هستی (ص ۷۴) **ز)** نور (ص۸۴) **ح)** بدایه الحکمه (بدایه) (ص۱۰۵) **(هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۲
۳	**الف)** ۱- در رابطه‌ی علیّت، وجود یک‌طرف به طرف دیگر وابسته است (ص۱۴) **ب)** ۲ـ صانع یا دمیورژ (ص۳۲) **ج)** ۲ـ عقل نظری (ص۵۵) **د)** ۱ـ افزایش تلاش علمی و استفاده از دانش دیگران (ص۶۶) **ه)** ۱ـ اتصال دائمی به عالم بالا (ص ۷۶) **و)** ۲ـ عقلی و استدلالی (ص۷۹) **ز)** ۱ـ اصالت وجود (صص ۹۳-۹۲) **ح)** ۱ـ شیعه (ص ۱۰۶) **(هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۲
۴	**الف)** ۳- ارسطو (ص۳۴) **ب)** ۴- دکارت (ص ۳۴) **ج)** ۵- ابن سینا (صص ۴۵-۴۴) **د)** ۱- فارابی (صص ۴۳-۴۲) **(هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۱
۵	**الف)** رابطه‌ی امکانی (احتمالی) **ب)** رابطه‌ی امتناعی یا محالی **ج)** رابطه‌ی وجوبی / ضروری / حتمی (ص ۱۰-۹) **(هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۰/۷۵
۶	**الف)** اوگوست کنت (ص۵۷) **ب)** فرانسیس بیکن (ص ۵۷) **ج)** بزرگان اولیه‌ی کلیسا (ص۵۶) **(هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۰/۷۵
۷	**الف) امکان فقری:** همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند و وابستگی و نیاز به غیر سراسر وجود آن‌ها را فراگرفته است. ملاصدرا این وابسته بودن و نیازمندی را «امکان فقری» یا فقر وجودی نامید. (ص ۴۶) **ب) لوگوس:** هم به معنای یک وجود و حقیقت متعالی است و هم به معنای نطق و سخن و کلمه. (ص ۵۴) **ج) عقل هیولایی یا بالقوه:** اوّلین مرحله، از مراحل رشد عقل است که در آن، انسان هیچ ادراک عقلی ندارد، اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد، به طور مثال، نوزادی که تازه متولد شده، گرچه استعداد نوشتن را دارد، امّا نمی تواند چیزی بنویسد (ص ۶۴) **(هر مورد ۰/۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۱/۵
۸	**الف)** معنای چهارم اتفاق (حوادث پیش‌بینی) **ب)** معنای اوّل اتفاق (نفی وجوب علی و معلولی) **ج)** معنای دوم اتفاق (نفی سنخیت) **د)** معنای سوّم اتفاق (نفی غایت و هدف) (صص ۲۶-۲۴) **(هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۱
۹	زیرا پذیرش و قبول این رابطه، مقدمه و پایه‌ی هر تجربه و آموزشی است. البته یافتن مصداق‌های علتّ و معلول نیازمند تجربه و آموزش است. (ص ۱۶)	۰/۵
۱۰	برهان درجات کمال (ص ۳۳)	۰/۵
۱۱	اثبات خدا (اعتقاد و باورمندی به خدا) (ص ۴۷)	۰/۵
	صفحه ۱ از ۲	

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون هماهنگ کشوری درس: **فلسفه ۲**	پایه: **دوازدهم**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۲۵**	
رشته: **ادبیات و علوم انسانی–علوم و معارف اسلامی**	تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۱۰۰دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج ازکشور) – شهریور۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
۱۲	۱ـ دستگاه تفکر و استدلال ۲ـ موجود برتر و متعالی (عقول یا موجودات مجرد یا فرشتگان) (ص ۵۴-۵۳)	۰/۵
۱۳	صورت استدلالی آن و الگو گرفتن از ارسطو (ص۷۴) **(ذکر یک موردکافی است)**	۰/۵
۱۴	۱) مرتبه‌ای از هستی که دارای حرکت است؛ ۲) رو به مقصدی خاص دارد؛ ۳) این مقصد جزء ذات عالم طبیعت و از آن جدایی ناپذیر است؛ ۴) طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحوّلات آن است. (صص ۸۱-۸۰) **(دو مورد از موارد فوق کافی است و هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق می‌گیرد)**	۰/۵
۱۵	ذخیره ارزشمند فلسفی خود (فلسفه اسلامی/حکمت مشاء/ حکمت اشراق/ حکمت متعالیه) (ص ۹۸)	۰/۵
۱۶	**قسمت اول پاسخ:** چون وجود از ذاتیات درخت (ماهیت) نیست (چون وجود از اجزای تعریفی درخت نیست و چیستی او را تشکیل نمی‌دهند /یا/ وجود داخل در حقیقت و ماهیت درخت نیست.) ؛ (۰/۵ نمره) **قسمت دوم پاسخ:** در حالی‌که جسم، جزء ذاتیات درخت (ماهیت) است (جسم از اجزاء تعریفی درخت است و چیستی او را تشکیل می‌دهد/ جسم بودن بخشی از چیستی و ماهیت درخت است/ درخت، همان جسم است/ جسم در تعریف درخت می‌آید و از آن جدایی‌ناپذیر است.) (۰/۵ نمره) (ص۵)	۱
۱۷	اصل وجوب علّی و معلولی (۰/۲۵ نمره): آنچه به معلول ضرورتِ وجود می‌دهد، علّت است. (۰/۲۵ نمره) معلول با قطعِ نظر از علّت، «امکان ذاتی» دارد؛ یعنی ذات و ماهیتش، نسبت به وجود و عدم مساوی است. (۰/۲۵ نمره) با آمدن علّت، وجود معلول، ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود. (۰/۲۵ نمره) (این رابطه‌ی ضرورت بخشی علّت به معلول را «وجوب علّی و معلولی» می‌گویند.) (ص ۱۸)	۱
۱۸	مقام و منزلت عقل فعّال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم. (۰/۲۵ نمره) همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعّال نیز نخست چیزی به قوّهٔ عقلی آدمی می‌رساند به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود (۰/۵ نمره) و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می‌کند و به ادراک حقایق می‌رسد. (۰/۵ نمره) (ص۶۳)	۱/۲۵
۱۹	۱) حکیمی که غرق در تألّه است و در بحث نیز استاد باشد ؛ ۲) ریاست تامّه دارد؛ ۳) خلیفه و جانشین خدا است؛ ۴) امور و حقایق را بی واسطه، از حق تعالی دریافت کند؛ ۵) ریاستش، از راه قهر و غلبه نیست؛ (ص ۸۵) **(ذکر سه مورد کافی است و هر مورد ۰/۲۵ نمره دارد)** **نتایج وجودی حکیم متألّه:** ۶) جهان هیچ گاه از او خالی نیست؛ ۷) چون ریاست واقعی جامعه به دست او افتد، زمان وی بس نورانی و درخشان شود؛ ۸) هرگاه جامعه از تدبیر حکیمی الهی تهی ماند، ظلمت و تاریکی بر آن سایه افکَنَد. (ص۸۵) **(در صورت اشاره به نتایج وجودی حکیم متألّه، به هر مورد ۰/۲۵ نمره تعلق بگیرد)**	۰/۷۵
۲۰	اصل وحدت حقیقت وجود (۰/۵ نمره) هستی یک حقیقت و یک واحد حقیقی می‌باشد و آنچه از کثرت در جهان مشاهده می‌کنیم، دلیل بر وجودهای مختلف و متکثر نیست، بلکه معنای دیگری دارد. (۰/۵ نمره) ملاصدرا این نکته را با اصل اصالت وجود تلفیق کرد و گفت: حال که اصالت با وجود است، نه با ماهیت، و وجود هم امر مشترک و واحد میان همه‌ی اشیاست، پس حقیقت، یکی بیش نیست و جایی برای تکثر واقعی در عالم وجود ندارد. (۰/۵) (ص۹۵-۹۴)	۱/۵
	موفق باشید **جمع نمره**	**۲۰**